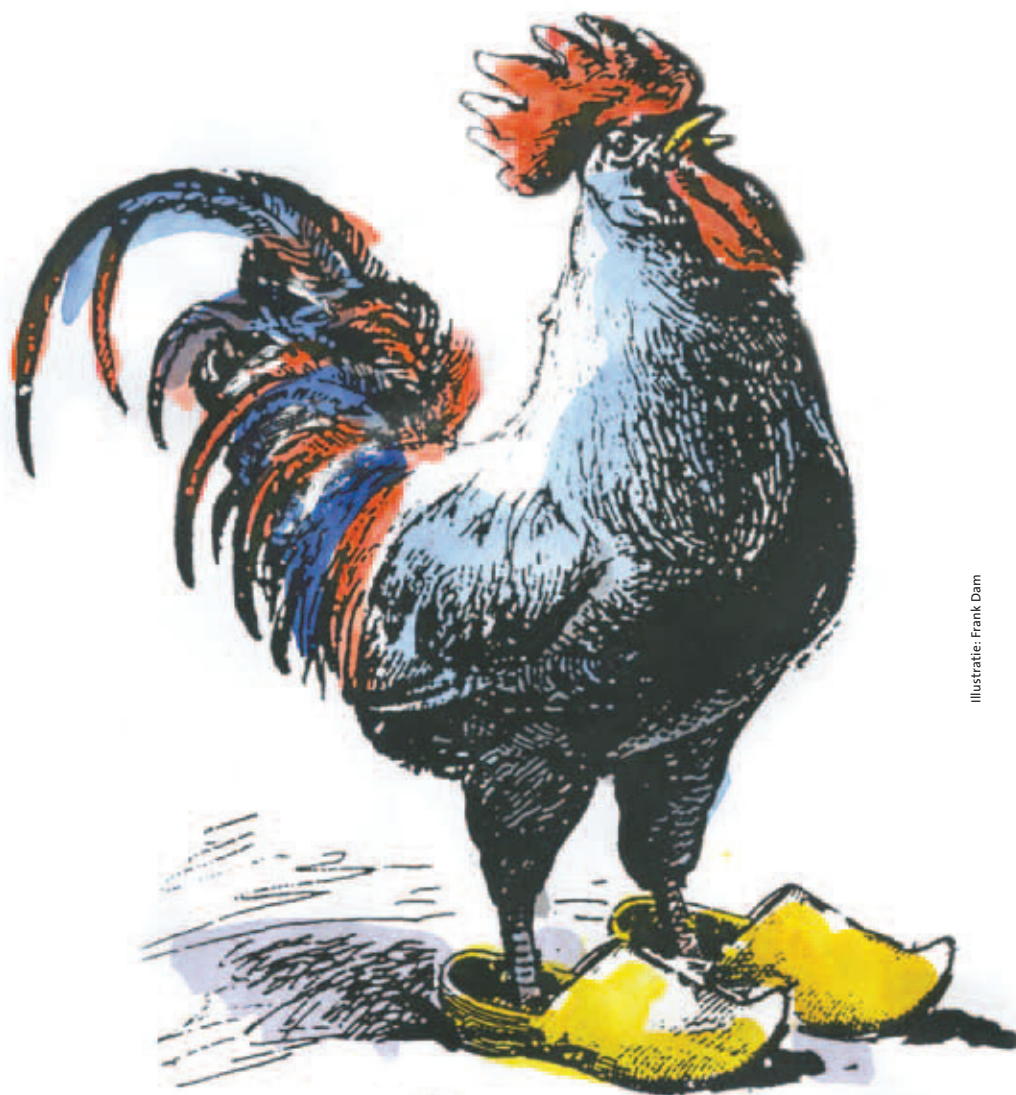

Van harpe tot loterie

Nederlandse leenwoorden in het Frans

Het Nederlands wemelt van de Franse leenwoorden – dat is wel algemeen bekend. Maar omgekeerd heeft het Frans ook van ons geleend: *fauteuil* en *boulevard* komen van *vouwstoel* en *bolwerk*. En zo zijn er veel meer voorbeelden.

NICOLINE VAN DER SIJS

Illustratie: Frank Dam

C*anifichtône* of *kanifechtone*. Dat is het woord dat Luikenaren gebruiken voor ‘idiot’, en dan vooral ‘iemand uit Vlaanderen’. In 1999 nam de Waalse zanger Bob Dechamps (1914-2002) een spotlied op getiteld ‘Kanifechtone’. Het is te vinden op YouTube, en daar is ook te horen hoe het bij het publiek tot grote hilariteit leidt. Helaas kan ik er geen woord van verstaan, wat enigszins ironisch is, want *Kanifechtone* is een verbastering van het Nederlandse ‘(Ik) kan niet verstaan.’ Het woord is in Wallonië en Noord-Frankrijk overgenomen ter aanduiding van een Vlaming of Hollander die telkens als hij in het Frans wordt aangesproken dit zinnetje zegt; *canifichtône* kreeg daardoor de betekenis ‘Sorry, wat zeg je?’, en werd vervolgens gebruikt voor degene die het zinnetje bezigt.

Het voorbeeld *canifichtône* lijkt erop te wijzen dat er weinig contact – laat staan begrip – bestond tus-

sen Nederlands- en Franstaligen. En dat is misschien ook wel begrijpelijk: wat stelden de kleine Lage Landen aan de zee uiteindelijk voor tegenover het grote Franse rijk, dat vanaf de Middeleeuwen een immense culturele, politieke en economische invloed op heel West-Europa uitoefende?

Het Frankische Rijk

Het gangbare idee is dat het Nederlands nauwelijks tegenwicht heeft geboden aan de vele Franse leenwoorden die in onze taal terechtgekomen zijn. Dat Nederlandse minderwaardigheidsgevoel blijkt onterecht. Hoewel het Nederlands ongeveer drie keer zoveel woorden uit het Frans heeft geleend als andersom, blijkt de Nederlandse invloed op het Frans bepaald niet verwaarloosbaar.

Het begon allemaal in het jaar 481, toen het Frankische Rijk werd gesticht, waartoe onder andere het huidige Frankrijk, Nederland en België behoorden.